

Studentaskúlin byrjaði aftur í gjár

Tað stóð í botni við studentaskúlumálinum. Vónleyst var at fáa lærarar til skúlan, so hann kundi halda áfram. Hesin veruleiki stóð tingingum greitt, tá tingmenn úr øllum flokkum úttan tjóðveldisflokkinum greiddu atkvøðu fyri uppskoti frá landsstýrinum, ið gav lærarum skúlans tjóðandi lønariskoyti.

Tað stóð drúgt orðaskifti um lønar spurningin og um skúlan í síni heild. Sum kunnugt fór tingið heim á ólav-søku og visti, at skúlaspurningurin ikki var greiddur, men vóru vónir tá um, at landsstýrið kundi greiða spurningin úttan at málið mátti fyri tingið.

Bæði felag gymnasiulæraranna og onnur felag noktaðu limum sínum at sækja starv á skúlanum og ikki fyrrrenn tænastumannalógin feroyska varð soleiðis broytt, at lærararnir fingu nakað sumu løn sum danskir lærarar, varð leyst.

Tað var sum kunnugt fólkaflokkurin, ið bað um at fáa tingið saman til at loysa læraralønarspurningin við skúlan

soleiðis sum nú, at lønirnar nú verða sum íer dansku.

Tjóðveldisflokkurin hevði uppskot til loysn av málinum, teir vildu hava skúlan feroyskan burturav og vildu hava lærararnar settar eftir kontrakti og sum best bar til. Hetta hevði tí als ikki loyst spurningin, heldur gjørt alt enn torførari.

Fyri javnaðarflokkinn var Haldor Hansen í nevndini at viðgera hetta mál, hann hevði eisini uppskot um at skilja preliminærskúlið frá studentaskúlanum, soleiðis at Havnar kommunu vjirtvørt tað og kom at hava preliminar-skúla eins og aðrar kommunur hava. Sum kunnugt fáa preliminar-skúla lærarar somu løn sum fólkaskúla lærarar, og um skúlin varð skipaður preliminar-skúli, so hevði lønarlagið ikki ligið so høgt, og preliminar-skúlin sostatt verið væl biligari. Hetta uppskot fekk tó bert 9 atkvøður.

Tá uppskot landsstýrisins var samtykt, boðaði skúlastjórin frá, at skúlin byrjaði aftur 1. september.

Rusland fer aftur undir atombumburoyndir

VANDIN FYRI RADIOAKTIVITETT, VERÐUR ØKTUR Í SKANDINAVIÐ

Aftaná at atomstoppsmáráðingarnar herfyri endaðu úrslitaleysar í Geneve, hevur Sovjetsamveldið gjørt av at fara undir aftur atombumburoyndir.

USA og Bretland hava ongur atombumburoyndir gjørt síðan í oktober 1958, tá ið ráðleggingarfundur varð settur um atomstopp.

Vesturheimurin varð illa við av hesi avgerð Ruslands. Russar hava eisini boðað frá, at teir ætla at gera sterkastu bumbuna, ið til er.

Kennedy, forseti USA's, hevur sagt frá, at tey kjarnorkuvápn, ið USA hevur á goymslu, eru nóg sterk til at verja tann frælsa heiminn við. Amerikanskir vísindamenn siga eisini, at tað einasta, ið Sovjetsamveldið vil við eini bumbu uppá 100 megatons, er propaganda og

ikkí til nakað hernaðarligt endamál. — USA hevur nóg sterk vápn og vil ikki kappast við Sovjet um at gera ta størstu bumbuna, verður sagt frá verjumálaráðnum í USA.

Undén, svenski úttanríkisráðgjafarin, hevur í hesum sambandi sagt, at stjórnnin harmast um, at Sovjet fer undir atombumburoyndirnar. Hetta fer at føra við sær, at spenningurin í heiminum fer at vaksa munandi, helt hann fyri.

Norskir og svenskir serfrøðingar bera ótta fyri øktum radioaktiviteti, um Sovjetsamveldið fer undir aftur atombumburoyndirnar. Sjálvt um Sovjetsamveldið roynir at minka um vandan, so kann tað ikki forða fyri radioaktivum avfalli í Skandinaviu.

At taka stöðu

Í vikuni framdi tingið lóg, hvareftir lærarar á studentaskúlanum, komu í hægri lønarflokk. Hetta varð einans gjørt fyri at fáa studentaskúla lótingsins at fara aftur til verka. Her er einki annað í málinum. Hesa stöðu tóku tingmenn úr øllum flokkum, hóast tað var monnum nógvið fyri aftur at gera skráll á ta feroysku tænastumannalógina, ið beint nú er samtykt — henda lóg, sum brýtur av frá ta dansku í tí, at hon gevur tænastumönnum meiri í løn í byrjanini, enn hin danska, men minni tá hon kemur í hældina.

Spell var, at neyðugt skuldi vera at gera broyting, men hvat var hentari, heldur at fáa studentaskúlan at fara niður fyri?

Í fólkaflokksmálagninum gremja teir

seg dúgliga. Javnaðarflokkurin tók ikki stöðu til studentaskúlamálið, siga teir. Men fólkaflokkurin kallaði so tingið saman fyri at fáa lønirnar við studentaskúlan javnførðar við ta dansku, tað er ein veruleiki, sum ikki slepst undan.

Javnaðarmenn djúka landið undir í gulli — hvat verður endin? — Viðarlí skrivar blaðið: Okkara sjálfstýri verður kvalt av øllum hesum. Ringur verður endin.

Ikkí sort, at teir siggja sær ringan enda fyri stavn.

Og ikki so logið vilja vit halda. Et tað ikki júst hesin flokkur, sum hevur dúgliga gramt seg um, at Føroyingar fingu so litla hjálp, hóast vit vóru í felagsskapi við Danmark.

Og tað var ikki gott. Í Jú, so er teirra stöðutakan.

EINGIN NATO-BÁTUR. Tá íslendskur trolarí togaði trolíð inn, fekk hann ein kavbát í hálið. Við nærri kærningar visti hesin bátur seg ikki at vera úr NATO-samgonguni, siga tíðindini.

ROKFISKISKAPUR hevur verið hjá bátum úr Føroyingahavnini í vikuni nú

aftaná illveðrið. Í Borghavn hava teir nú tilsamans fingið 500 tons.

EGER, skipið ið Fuglfrøðingar leiga, er fullfermt, 140 tons er veiddan.

POLARSTJØRNAN fer í dag til Eystur grönlands at royna.

134 TONS vá veiddan hjá Grími Kamban

NÁTAVEIÐAN mundi verið av ongum í ár. Men í gjár vóru nógvið bátar og tóku náta. Veðrið, ið var sera ófantaligt alla vikuna, og serliga hósdagin, skifti bráðliga. Í gjár var av besta veðri um alt landið.

FÍGGJARSTØÐAN og vinnustøðan

Sambært upplýsingar í lógmannsroðuni sýnir fyribils uppgærd frá gjaldstovuni eitt avlop uppá stívar **1 218 000 kr.**

Hetta er aftaná, at lagt er í grunnar, goldin eru øll forfallin krøv, annaðhvørt talan er um tey vanligu krøvini ella tey óvanligu sum veðhald, ið eru vorðin »effektive».

Løgmaður tók fyrirvarni fyri møgulegum veðhaldum, ið koma at verða »effektive». Men hetta hoyrir undir komandi fíggjarár og viðkemur ikki tí, ið farið er.

Eisini sambært lógmannsroðuna hevur skattainntøkan, ið sýnir fólks lív-evni, vaksið frá 85,5 mill. í 1958 til yvir 100 mill. fyri 1960.

Og standandi í bankum og sparikassum er seinasta ár (1960) kr. 123,4 mill. imóti 97,3 mill. í 1958, ikki minni enn 26 mill. meira.

Útlutningurin var um 3 milliónir meiri enn á nokrum ári frammanundan.

Innsetti peningurin er vaksin, hóast ongatið hava verið keypt so nógvið skip til landið.

Fiskaframleiðslan var stívar 3 mill. meiri enn nokrum sinni áður.

Studningur til fiskimenn er í trimum teimum seinastu árunum vaksin frá kr. 2.451.000 til 3.417.000, altso slaka millión meira seinasta ár enn í 1957.

Hvussu neyðugt tað er at vinna okkara fiskirættindi aftur í Íslandi sýnir, at meðan vit áður veiddu 54.222 tons av saltfiski undir Íslandi, veiddu vit seinasta árið bara 14.396 tons.

Hetta stóra tapið vunnu vit nakað aftur av undir Grönlandi, har ið veiddan er vaksin frá 10.245 tons um til 50.698 tons.

Hetta er myndin, sum Kn. Vang roynir at trútta inn í fólk sum hitt ræðuligasta skúlaoyst og húsagangspolitikkur:

Avlop á fíggjarárinum, men kortínt bygt skip sum ongatið áður og ígjøgnumført eina sosiala skipan, sum setur okkum á hædd við ta bestu, samstundis sum vegir og havnir eru bygd í meiri muni enn nakrantíð, og lønarbati er givin lærarum, tænastumönnum, starvsmonnum, fiskimonnum og arbeðarum.

»EGNUDVIKLINGS« LÓGIN

Ein av hinum mest brennandi spurningum hjá okkum er at skapa nýggj arbeiðsgjævd: virki.

Men til hetta skal mikil peningur.

»Egnsudviklings«-login gevur atstöðu til henda mikla pening.

Og login er sum kunnugt gjord galdandi fyri Føroyar.

Landsstýrið setti fram uppskot at velja eina serliga nevnd av konum monnum at vera sær til handa við tilmælum viðvikjandi nýtslu av hesi lóg.

Í Danmark eru stór arbeiðsgjævd virki sett á stovn í teimum sokallaðu arbeiðsleysis oyggjunum.

Her á landi er ikki eiti á av arbeiðsleisum stöðum.

At basa hesum arbeiðsloysi er eitt veldugt mál at loysa.

Tann feroyskt valda nevndin hevur nú skipað seg — formaðurin valdur av landsstýrinum.

Í nevndini sita:

Jarðfrøðingur Joannes Rasmussen, form.

Búnaðarráðgjafi H. J. Jacobsen,

Fíggjarfrøðingur Johan K. Joensen,

Kontórstjóri Tórus Axalsson-Dalsgaard,

Arbeidsmannafelagsformaður Gunnar Petersen,

Keypmaður Jákup Johannesen,

Fiskivinnuráðgjafi: Karsten Hoydal.

Formaðurin í ráðnum fyri »Egnsudviklings«-skipanini, kontórstjórin og skrivari saman við kontórstjóranum í handlísmálaráðnum vitjaðu Føroyar fyri

saman við landsstýrinum og feroysku nevndini at tala um uppgávurnar og møguleikarnar, ið goymast á teim ymsu plássum og oyggjum fyri skipandi arbeiðsgjævd: virki.

Goyma møguleikar seg, eru vit forir at siggja steir, og hava vit so felagsvilja, áráði og dirvi at fara undir at gera álvara av hesum møguleikum, skuldi gott farið at spurst burtur úr hesi stóru tilætlan.

Vit treingja til ein landsplán, ið gevur teimum ymsu oyggjum og einstoku bygðum møguleika at halda fram lív sitt, mennast og flogast á ein náttúrligan hátt.

Fíggjarligi møguleiki skuldi verið til stæðis.

Nú er at vera menn at koma við áætlanum, ið goð grund er undir, t. v. s. sum eiga livsmøguleikar í sær.

Bilur feyk útav

Ein bilur hjá byggifelagnum Jørgensen & Troelsen feyk út av Oyggjarvegnum í tí harðföra veðrinum, ið var hósdagin, 3 menn vóru í honum. Teir vórðu slongdir út úr bilinum við fyrsta bóltið. Bilurin bóltaði einum 100 metrar omanav. Ein danskur maður fekk skaða í ryggin, so hann mátti fara á sjúkrahús. Hinir fingu at kallaongan skaða.